

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instrvctio Magistri Novitiorvm

Juan <de Jesús Maria>

Coloniæ, 1613

Cap. 4. De zelo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48543)

si velit nouã Dei prolẽ (vt decet) excolere. Postulet à Deo Sapientiam hanc, & dabitur ei affluẽter; & lapides viuos ad structuram cœlestis Ierusalem exquisitos, quos habet in manibus, vt Sapiens architectus coaptabit.

Cap. 4. De Zelo.

NEcesse est eum, qui boni communis, non cuiusuis sed plane maximi curam gerit, ita Dei zelo flagrare, vt vere dicere quãdat: Zelus domus tuę comedit me. Zelus hic stimulus quidam, & diuini amoris effectus est, à zelo seu zelotypia corporeæ pulchritudinis alienissimus. Zelotypia quippe consortes rei, in quam fertur, ferre non valet: Diu verò zelus vniuersas creaturas pro captu quamq; suo in diuinæ bonitatis, quã respicit, consortium admittit, ac pro viribus, inducit.

2 Hoc ergo zelo Magister, ardentissime charitatis igne succensus, estuare debet: vt videlicet non modò eos, quos regit, in Dei consortium, & monasticæ perfectionis culmen nitatur perducere;

Verum & eò zeli pertingat, vt vix ferre valeat, vllum eorum, quos educat, esse christianæ illius perfectionis exortem. Ex eo quippe zelo in opus sibi creditū rotus incumbet, dabitq; operam, vt Nouitij omnes cursum perfectionis, certis legibus & ritibus percurrendum, constanti æmulatione conficiant.

3 Quia verò ex hoc ipso zelo multa Magister erga alios in culparum correptione, legumq; obseruatione effecturus est, in quib⁹ oportet eū labe carere: omnino sibi persuadeat, potissimum eius zeli fructū, propriā esse iustitiā; nec zelum esse sed audaciam, vel cæcitatem nimiam, dum ipse lente procedit, neq; de se corrigendo seriò cogitat, alios ad profectum grandi verborum exaggeratione perurgere. Se quippe ipsum eisdem adhortationibus, quibus alios instruit, proculdubio arguit, & vitæ suæ deformitatem apertius, quā si taceret, ostentat: atq; per hoc ipsum nihil dicendo proficit.

4 Sit ergo Magister irreprehensibili integritate conspicuus, institutiq; proprii fidissimus obseruator. In regulæ, constitutionum, instructionum, & ceremoniarum

niarum obseruatione fit maximè sedulus: & in passionum ac sensuum mortificatione, studioq; virtutum, esse curet eximius. Hæc nimium omnia zeli lex à Magistro exactè requirit, vt inculpata eius vita nouitios instruat, corripiat, hortetur, atq; perficiat. Et hæc quidem Magistri animo peréniter impressa permaneant. Quâdo verò discipulos moniturus vel correpturus est, prius introspiat, si fortè bono, ad quod alios exhortari cupit, ipse careat, vel malo, à quo alios cogitat denortari, laboret: ne cum alijs prædicauerit, ipse reprobus fiat.

5 Postquã ergo Dei zelo Magister seipsum examinauerit, & composuerit, ad discipulorum profectũ seridò admodũ eum zelum exercebit, siue in culparum correptione, siue in adhortatione ad passionés subiugãdas ac virtutes acquirẽdas, siue in assiduis monitis ad instituti, ac legũ propriarum amorem, & obseruationem, quæ sunt tria capita exercendo erga nouitios zelo oportunissimã ordine obseruato tractanda.

6 Quod attinet ad caput primum, hoc est, ad zelũ, quo culpæ redargui debêt,

necesse est duo expendere, radicem videlicet, ac speciem culparum. Radices sunt habitus vitiosi, consuetudines prauæ, & passiones indomitæ, in quas debet Magister falcem mittere. Quamdiu enim non refecatur, culpas germinabunt. In specie culparum, ex obiecto, & circumstantijs, & ex lege in quam peccatur, grauitatem metimur. Grauior enim, (quod ad leges spectat) culpa est. Decalogi quæ regulæ, regulæ quàm constitutionum, constitutionum, quàm cæremoniarum transgressio.

7 Erga culpas igitur vniuersas attentè Magister inspiciat radicem, & voluntatè cum specie culparum. Radicem quidè, vt in correptionibus, & remedijs adhibendis, semper ad eam extirpandam animum intendat: & discipulos ad eam dignoscendam erudiat. Immensæ quippe vtilitatis est, vt qui spiritualibus morbis, hoc est, vitijs ægrotant, se ijs prauis affectibus laborare cognoscant, crebro què considerent, vt remedia quærant, & exerceant. Ex defectu enim doctrinæ huius in Religionibus iam laxatis, infœlices Religiosi grauitè affectitant. quàm

quàm phrenetici ad mortem vsque laborant, neque remedium exquirunt.

8 Voluntatem verò cum specie culparum Magister ponderabit: vt nec tam acriter corripiat, quàm exigit culpæ species, si parum voluntaria fuerit: nec tam suauius, si voluntatis malitia excreuerit. Solet enim monachus vim voluntatis tantam ad ridiculas res, quas in sæculo neglexisset, conferre, quantam in diuitijs, vel honoribus mundi maximis posuisset. Cum enim appetitui nondum mortificato pinguiorem mundi partem abstulerit, auide ac rapide fertur in ea bona apparentia, quæ intra claustra valet inuenire: quod oculate notandum est.

9 Postquàm ergo Magister culparum species circumstantiasquæ perpenderit, animo sedato, vbi tempus decretum accesserit, ad correptionem, modo statim describendo procedet. Dictum est, animo sedato, debet enim accuratissime cauere, ne cum se intrinsecus perturbari sentit, aliquem corripiat; sed correptionem in tempus animi tranquilli

proroget, nisi cùm ex officij obligatione cogitur mox corripere. Vix enim vnquam perturbatus animus salutis proximorum profuit. Quando igitur, siue sedato animo, siue propter instantem officij obligationem, adhuc inquieto, correctio exercenda est; ita se Magister gerat, vt (quod in cap. de charitate monuimus) culpam à persona discernat, vt pateat eum, non aduersus personam, sed aduersus culpam exardescere. Semperque, vt superius dicere coepimus, dum corripiet, non tam culparum superficiem, quam in radices earum oculos mentis dirigit: vt scilicet noxias radices vitiorum, & passionum extirpet: nam quoadiu non reuelluntur, culpas novas germinabunt.

10 Pinget in exhortationibus culparum turpitudinem tam exacte, vt discipuli vel pietas oderint, doceatque vel minima culpa plus mali ac deformitatis inesse, quam in vniuersis cruciatibus inferni. Moneat culpas etiam minimas incipientibus esse perniciosas, tametsi adultis non ita nocerent. Modica enim læsio tenellam plantam arefacit, quæ non

non lædit adultam. Etenim si Nouitiorum animis Dei zelo culparum execrationem ingenerare studuerit; decorem domus Dei insigniter augebit, & ad cursum perfectionis illos vehementer incitabit. Hæc de primo è tribus capitibus, ubi zelus exercendus est.

¶ Caput zeli secundum, latissimū Magistro campum aperit, dum cædendam vitiorum passionumque syluam, & virtutum arduitatem superandam obijcit. Huc quippe Magistri vires in communibus exhortationibus, priuatisque colloquijs, & quouis alio communicationis genere, cõferendæ sunt: & hoc proprium zeli officium est, vt ab ijs, quos Deo conciliare cupit, auferat, quod puritati ad vnionem diuinã requisitæ obstat, & conferat (quoad per eum fieri potest) id per quod vnio illa cœlestis celebranda est. Docebit ergo modū passionum mortificandi, & virtutes acquirēdi, quibuscumque medijs, modisque valuerit: vteturque ad hunc finem instructione Nouitiorū, ubi de re hac, distincte, abundeque differuimus. Id quippe ipsum quod Nouitij propriã instructionē

legentes ediscunt, exercereque constituunt ad passionum virtutumque victoriam à Magistro viua vocis oraculo tradendum, & amplificandum est.

12 Iam verò vt tertio zeli capiti satis faciat, vbi proprii instituti ratio imprimi habenda est, consideret Magister, se discipulos instruere ad vnam vnus Religionis disciplinam; quàm, si perfecti Religiosi esse velint, plurimi facere: ac intime diligere debent. Quapropter de operam, vt ad Regulæ Constitutionum caeremoniarumque propriarum custodiam, sic afficiantur; vt ex alijs disciplinis nihil ijs sapientius, vel vtilius, vel amabilius videri possit. Hortetur saepe numero, vt sint boni status proprii aestimatores, & vel minimos ritus amoris summo prosequi, & profuso quoque sanguine obseruare constituent. Moneatur frequenter, vt hanc vnam suae Religionis disciplinam omnibus alijs anteponant. Etsi enim alia quoque perfectiora, aut fortasse perfectiora sint; non omnes promiscue singulis congruant. Ordine quippe miro diuinæ Sapientiae videmus cætus Religiosorum

esse discretos ; & instinctu diuerso
 alios in hæc, alios in alia claustra vocari:
 vbi arreptam semel peculiarem mona-
 sticæ vitæ rationem à Deo inspiratam,
 non licet alienis doctrinis posthabe-
 re.

13. Instituti ergò proprii obseruationē
 crebrò inculcabit : docebitq; singulos
 Religionis actus , & ritus tam rigidè à
 veris professoribus obseruari debere,
 quàm si grauia præcepta essent , quæ
 mortalis culpæ reatu transgressores in-
 necerent . Cuius certè æstimationis
 ratio identidem repetenda est , nem-
 pe, quod per singulas etiam leuissimas
 cæremonias expressa Dei voluntas in-
 notescat ; quæ veros monachos æquè
 mouere debet, ac bonos sæculares gra-
 uiora præcepta mouerent.

14. Sunt & alia permulta , quæ Dei zelo
 Magistrum vrgere debent , quæ ipse in
 hac ipsa sua instructione perspiciet, &
 per se quoque extra Instructionem hæc
 deprehendet : quorum studium illi
 impensè commendamus . Euigilet,
 qui custodit Israel , & vulpes paruu-
 las capiat , ne florentem vineam de-

moliatur. Exploret vniuscuiusque ingenium & mores: confideretq; num aliquis teneris Dei foetibus clam noceat. Curas omnes alias abijciat, & in hanc vnam omnes animæ vires conferat. Pascat nouellum gregem ex animo; & veteris pastoris more, vniuersis communibus actibus Nouitiõrum interfit: zelus quippe non fert, vt ab vllis eorum actibus, leuiprætexu absit. (Hic impensè cõmendandum foret eorum, qui in Religionẽ admittuntur examen. Sed functio hæc non solius Magistri est.) Deniq; vt caput hominis monito vno, quod zeli propriissimum est, claudamus, vigilantissimè animaduertat, num aliquis è Nouitijs, statum in quẽ vocatus est, abutatur; an sit audax, ignauus, loquax, inuerecundus, piger orationis & præsentia Dei incuriosus, ad actus communes tardus, intemperans, contetiosus, aut alijs eiusmodi vitijs notatus: & si post sedulam culturam non seriò resipiscat, exclusis apparentibus misericordia rationibus det operam, vt è claustro expellatur, antequàm contagio vitiorũ, quibus laborat, alios inficiat. Hic quippe zelus Deo acceptissimus

